

FÖR ETT GRÖNARE SOLNA

Centerpartiet i Solna

Kommunalt handlingsprogram 2014-2018

NÄRODLAD
POLITIK

CENTERPARTIET

CENTERPARTIET I SOLNA

Hej!

I Centerpartiets handlingsprogram 2014-2018 kan du läsa mer om hur vi vill göra Solna till en grönare stad, där människor trivs bättre. Centerpartiet vill fortsätta vara med och att ta ansvar för Solnas utveckling.

Vi vill se ett grönare Solna där staden möter naturen, hållbarhet möter tillväxt och solidaritet möter entreprenörskap. Centerpartiet vill att Solna blir en hållbar stad. Det innebär att vi bland annat vill se närlagd och smakrik mat i skolan, förskönade parker och grönområden, samt bättre cykelvägar och kollektivtrafik. Det är dock bara några av våra förslag - du kan läsa allt om vår politik för ett grönare Solna på de följande sidorna.

Jag och Centerpartiet hoppas att du väljer att lägga din röst på vår närodlade politik den 14 september.

Magnus Persson, kommunalråd

Våra toppkandidater: Anna Lasses, Martin Karlsson, Malin Borg, Magnus Persson, Paul Westin.

DEMOKRATI OCH SERVICE

Delaktighet och medansvar

En förutsättning för att ett samhälle ska bli framgångsrikt är att varje människa är delaktig och har ett medansvar. Den enskilde har ett ansvar för att säga sin mening och försöka påverka sin situation innan ett viktigt beslut fattas. Då krävs det också att medborgarna har denna möjlighet. En öppen dialog mellan medborgare och förtroendevalda är en självklarhet för oss inom Centerpartiet. Vi vill ha en öppen beslutsprocess och ett ökat deltagande från oss Solnabor. Ett sätt att engagera är att anordna möten för kommunens invånare i stadsdelarna om aktuella frågor. Information ska komma ut i tid och möten ska hållas i ett skede då det fortfarande går att påverka frågorna. Makten ska byggas underifrån.

Centerpartiet tycker att det är viktigt att ungdomar ges möjligheter att engagera sig och påverka den lokala situationen för sig själva och andra. Det är även viktigt för oss som politiker och parti att skapa en förståelse för ungdomars vardag. Vi vill därför inrätta ett ungdomsråd i Solna där kommunens unga ges möjlighet att påverka sin egen vardag.

- Möten med medborgarna i Solnas stadsdelar
- Starta ett ungdomsråd

Tillgänglighet

Det måste också vara lätt att komma i kontakt med staden. En medborgarservice där invånarna kan kontakta staden för att få svar, råd och vägledning i frågor som rör stadens verksamheter ser vi som en bra start. Det är viktigt att alla inkomna ärenden registreras och följs upp. Tillgängligheten till information har många gånger visat sig vara bristfällig. Det är oerhört viktigt att framförallt myndigheter är behjälpliga och anträffbara för medborgarna. Vi ser att en medborgarservice kan hjälpa till att uppfylla Förvaltningslagens krav på upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp i den utsträckning som är lämplig. Frågor från enskilda skall besvaras så snart som möjligt. Det är dessutom viktigt att den första kontakten med staden i såväl telefon, e-post som receptionen ger ett positivt intryck. Det är mycket viktigt att uppföljning och återkoppling sker på ett riktigt sätt. Den som skickar en synpunkt till staden ska få återkoppling snabbt, smidigt, och kunna lämna kompletterande synpunkter på hur åtgärden utförts.

Information till Solnas invånare är viktigt. Ett modernt sätt att informera och kommunicera med Solnas invånare och de som vistas i Solna är via en app i telefonen. Där kan finnas allt från information om förskolor, parker, utomhusaktiviteter och evenemang till felanmälan och idépostlåda. Det kan även finnas möjlighet att boka kommunens lokaler och sporthallar. Flera kommuner använder redan mobilappar och vi i Centerpartiet vill att det ska införas i Solna.

Centerpartiet i Solna drev länge frågan om webbsända kommunfullmäktiges möten för att ge medborgarna bättre möjlighet att följa den politiska debatten i staden. När nu detta är verklighet vill vi undersöka möjligheterna att inrätta en frågestund inför kommunfullmäktige. Kommunen bör även skicka ut tryckt information några gånger per år, för att anpassa informationen även till de som inte använder internet.

- Inrätta en medborgarservice
- Solna-app för bland annat felanmälan, lokalbokning, information m.m.
- Inför allmänhetens frågestund i kommunfullmäktige
- Informationsblad till Solnaborna

Förnyelsebar energi

Klimatförändringarna är ett av de största miljöhoten för mänskligheten. ett dilemma är att utsläppen får effekter oavsett var på klotet de sker. Insatser måste ske både genom globala och lokala åtgärder. Centerpartiet vill att Solna ska vara en grön och hållbar stad. Målet är ett helt förnybart samhälle och att dagens miljöproblem ska vara avhjälpta under en generation. För att nå dit måste en omställning börja nu. Vi tror på utveckling och genom smarta lösningar och innovationer kan vi nå dit. Avsikten är att lämna över en bättre värld till våra barn.

Norrenergi, energibolaget som ägs tillsammans med Sundbyberg, utgör en viktig resurs för energi- och miljöarbetet i Solna. Centerpartiet vill att Norrenergi och särskilt infrastrukturen i form av distributionsnät behålls i kommunal ägo. Centerpartiet är öppet för att upphandla drift och att sluta avtal med närliggande fjärrvärmeföretag om värmeleveranser till Solna. Vi förutsätter i så fall att värmen fortsatt uppfyller hårda miljökrav.

Centerpartiet ser inte ett egenvärde i att bygga ett kraftvärmeverk i Solna eller Sundbyberg om fjärrvärmeförsörjningen kan tryggas på andra sätt, inklusive effektivare användning i fastigheter i Solna. Spillvärme, värmeöverskott i kommersiella fastigheter och solvärme bör också undersökas som alternativ till utbyggnad av ett kraftvärmeverk.

Stockholm och Lund har tagit fram en så kallad solkarta som visar grundläggande förutsättningar för vilken verkningsgrad man kan förvänta sig om fastighetsägare i kommunen vill satsa på solenergi. Denna förberedande satsning tycker vi att även Solna ska göra för att förenkla för fastighetsägare att satsa på förnybar värme och el. Det är även viktigt att Solna har en tydlig policy för hur bygglovsfrågor av denna typ ska handläggas på ett snabbt och effektivt sätt. Laddstolpar för elfordon som drivs med solenergi kan också vara ett intressant inslag i stadsmiljön, för att öka kunskapen och tillgängligheten till solenergi även för transportsektorn.

Både Norrvatten och Signalisten har satsat på förnybar energi i form av deläggande i vindkraftverk utanför Solna. Vi ser gärna en utökning av denna satsning.

- Norrenergi fortsatt kommunalt ägt.
- Hårda miljökrav på fjärrvärmes
- Satsa på sol- och vindenergi

Avfallshantering

Solna stad och Solnas fastighetsägare bör kunna utveckla avfallshanteringen ytterligare. Idag krävs t.ex. bil för att ta sig till Kvarnkullens återvinningsstation. Det är inte en tillfredsställande situation. Det finns visserligen insamling vid Stadshuset vissa dagar, men återvinning måste bli enklare även för hushåll som inte har tillgång till bil.

Sopsortering fungerar inte tillfredsställande hos många fastighetsägare med små soprum. Hyresgäster eller bostadsrättsinnehavare ges ingen praktisk möjlighet att sortera rätt och de stationer för förpackningsåtervinning som finns utplacerade i staden är ofta skräpiga, med fulla containrar. Tillgängligheten för många av stadens invånare är inte tillräckligt god. Därför vill Centerpartiet i Solna att staden utreder om optisk sopsortering kan införas, gärna i samverkan med andra kommuner i regionen. Vid optisk sopsortering kan allt avfall läggas i samma returkärl, men i olikfärgade påsar, som sedan sorteras vid avfallshanteringsanläggningen. Därmed skulle återvinningen kunna öka, liksom insamlingen av matavfall som skulle kunna gå till biogasutvinning.

- Utred optisk sopsortering
- Gör det enklare att återvinna för de som inte har bil

Grönområden och parker

Solnas grönområden behöver en ny tydlig plan för framtiden. Centerpartiet har motionerat om framtagande av en ny grönplan eftersom den nuvarande planen är från 1991. Motionen har besvarats positivt och arbetet med en ny plan pågår. Det är viktigt att Grönplanen får status som ett strategiskt styrande dokument. Parker och naturområden måste få ett tydligt skydd mot framtida exploatering. Även små grönområden är viktiga för den biologiska mångfalden i den byggda miljön, och måste ha förbindelse genom ekologiska passager med omgivande naturområden. De ekologiska spridningskorridorer som finns i staden är viktiga för djurlivet.

Solnas grönområden och parker, både små och stora, är också viktiga för människornas hälsa och välbefinnande. Vi anser att parkkulturen har stora möjligheter till utveckling i samarbete med medborgarna. Fler parker skulle kunna bli lika välbesökta som Hagaparken eller Skytteholmsfältet. Det är viktigt att alla har en närpark för rekreation och avkoppling, så att man kan uppleva naturen på nära håll. Solna behöver sina gröna lungor. Genom att utveckla användandet av grönområdena i Solna kan staden bli ett grönt regionalt centrum. Det ska finnas möjlighet till olika typer av rekreation. Platser för grillning och picknick, promenadstråk och möjligheter att bara njuta av naturen. Centerpartiet vill att det finns ordentliga sophanteringsmöjligheter i våra parker. Vid platser där det är grill- och picknickmöjligheter ska det finnas stora kärl och vara möjligt att sortera soporna på plats exempelvis genom mobila lösningar.

Stadens utemiljöer behöver även skötas ordentligt, buskar och träd behöver ansas, gräs klippas, blommor planteras och sopor ska tas omhand. Stadsträdgårdsmästaren ska fortsatt ha uppdraget att planera och försköna våra utemiljöer. Därför vill vi under nästa mandatperiod fortsatt utöka budgeten för parkskötsel. Det ska finnas en tydlig plan för hur och när detta ska skötas och det ska också kontrolleras att det blir gjort. Därför behöver skötselplaner för all grönstruktur upprättas, det gäller parker såväl som naturmark. Vi vill satsa mer på att få en god miljö för de boende i Solna. Det ska finnas möjligheter till stadsnära odling i bostadsområden till exempel i form av odlingslotter. Vi ser även positivt på urban biodling.

Råstasjön är ett viktigt område. Sjön är med sina stränder och närmaste omgivning ett naturvårdsobjekt av regionalt värde där fågellivet, fladdermössen och den vattenlevande faunan är några av de viktigaste värdena. Centerpartiet var emot det första förslaget till byggnation som kom 2013. Vi anser att det nya, nedbantade förslaget, är acceptabelt. I förslaget stoppas all byggnation i området där naturvärdena är som störst. Förslaget innehåller kompensatoriska åtgärder som skulle bidra till ökade naturvärden som till exempel att Råstasjöns in- och utlopp ska öppnas samt att en ny våtmark ska anläggas. Centerpartiet anser det mycket viktigt att dessa kompensatoriska åtgärder genomförs. Vi ser också positivt på att det nu utreds om området ska göras till naturreservat.

- Ny grönplan med status som ett strategiskt styrande dokument och med tydliga praktiska åtgärder
- Upprätta skötselplaner för all grönstruktur
- Bevara viktiga grönstråk, ekologiska passager, naturområden och parker
- Utökad budget för parkskötsel
- Hitta möjliga platser för nya kolonilotter och annan stadsnära odling.
- Nationalstadsparken ska förbli en grön oas för oss alla och inte naggas i kanterna
- Behåll stadsträdgårdsmästaren

Giftfri vardag

På 60-talet väcktes samhällets intresse för kemikalier som återfanns på platser där de aldrig var tänkta att hamna, ibland på fel plats utan giftverkan, ibland med förödande effekt på djur och växter. Därefter kom debatten om freonernas negativa inverkan på ozonlagret. På senare tid har debatten inriktat sig på klimatgaser och global uppvärmning vilket är bra, men det finns fortfarande gifter kvar i vår vardag som behöver fasas ut. Mycket av arbetet för att nå en giftfri miljö ligger på nationell och europeisk nivå.

Det som vi kan göra på kommunal nivå är att agera som en medveten konsument. Genom att öka kompetensen inom kemikalieområdet kan mer miljövänliga upphandlingar komma på plats, och förbättringar kan även göras inom befintlig verksamhet. Därtill ska vi ha ett klart kemikaliefokus i vår normala tillsyn. Bromerade flamskyddsmedel i textilier, mjuk-

göra i plaster och lacker såsom ftalater och organiska fosfatestrar samt bisfenoler uppvisar alla hormonell verkan i och med att de kemiskt liknar kroppsegna hormoner. Därtill finns fortfarande klassiska tungmetaller som bly och kadmium i omlopp. Prioriterade kemikaliegrupper förutom de redan nämnda är långlivade kemikalier som lagras i fettvävnad, samt neurotoxiska substanser och allergener. Barn är mer känsliga för kemikalier i närmiljön eftersom de äter och dricker mycket mer i förhållande till sin vikt. I olika faser blir de dessutom mer känsliga för hormonell påverkan utifrån. Leksaksdirektivet i all ära, men barn krälar, biter och leker med det de får tag på. Därför ska giftminimering i verksamheter och anläggningar för barn prioriteras.

För att kunna rena bort de läkemedelsrester och organiska kemikalier som idag slipper igenom avloppsreningsverken finns det kompletterande reningssteg som kan installeras. När det gäller avloppsvatten från industrier, inklusive Solnas läkemedelsproducenter, så accepterar avloppsreningsverk endast vatten av hushållskaraktär. Det är således kemikalie- och läkemedelsrester från kök och badrum som kan behöva renas ytterligare. Samtidigt som denna rening är viktig utifrån miljömålet om giftfria och resurssnåla kretslopp. Extra rening medför viss ökad energi- och resursanvändning och eventuella åtgärder måste beslutas gemensamt av de 13 kommuner som tillsammans äger Norrvatten.

- Det ska finnas ett tydligt kemikalieperspektiv i nya och pågående upphandlingar när det är relevant.
- Upprätta en kemikalieplan med utgångspunkt i giftfri miljö och inspiration från Stockholms stads kemikalieplan.
- Särskilt prioritera giftminimering i verksamheter och anläggningar för barn.
- Verka för att åtgärder vidtas för att minimera halterna av läkemedelsrester och andra kemikalier i renat kommunalt avloppsvatten.

TRAFIK

Hållbara transportlösningar

En väl utbyggd kollektivtrafik samt en modern och miljövänlig infrastruktur är en mycket viktig fråga för Solna och hela regionen. Vägtransporterna står idag för en stor del av utsläppen av växthusgaser och är även en lokal miljöbelastning, främst vad gäller utsläpp av kvävedioxid, partiklar och kolväten. Omställningen av trafiksystemet i miljövänlig riktning är därför en av de största miljöutmaningarna som vi står inför. Inandningsbara partiklar som uppstår av bland annat vägslitage och avgaser från fordon bidrar med ökad dödlighet för över 5 000 personer per år bara i Sverige. En tillförlitlig och miljövänlig infrastruktur på spår, väg och vatten är nödvändig. De åtgärder vi i Centerpartiet vill genomföra på trafikområdet kommer att förbättra miljön och hälsan för människor.

Vi anser att det är självklart att kommunens egna transporter och resor ska vara klimatneutrala. Redan idag sköts en stor del med tåg, tunnelbana, spårvagn eller tjänstecykel. Resterande del ska klimatkompenseras. De bilar som finns inom kommunal verksamhet ska på sikt vara helt fossilfria. Kommunen bör ställa krav på utbildning i eco-driving för alla bilförare hos underleverantörer för transporttjänster.

- Kommunens egna transporter ska vara klimatneutrala
- Mätningar av luftföroreningar som partiklar ($PM_{2,5}$ och PM_{10}) och kväveoxider (NO_x) inom Solna stad

Kollektivtrafik

Solna korsas i dag av breda trafikleder och järnvägsspår som skapar barriärer för cyklande och gående samt avskiljer människor i olika stadsdelar från varandra. Att utveckla kollektivtrafiken på ett genomtänkt sätt minskar bilanvändandet och bidrar till att stadsdelarna binds ihop bättre. I dagens Solna är det dessutom många som inte bor och arbetar på samma plats. Därför är det också viktigt att kollektivtrafiken fungerar mellan olika delar av regionen.

Centerpartiet har länge förespråkat en utbyggnad av tunnelbanan. Att detta nu ska genomföras ser vi som en stor seger. Den nya sträckningen från Odenplan över Nya Karolinska och Hagastaden till Arenastaden är mycket viktig med tanke på

alla arbetsplatser och kommande bostäder i området. Vi vill gärna se ytterligare en förlängning av sträckan mot Täby via Bergshamra i norr och Fridhemsplan-Hornstull-Årsta-Älvsjö i söder. Den redan beslutade förlängningen av blå linje sydöst mot Nacka och nordväst mot Barkarby ger goda förutsättningar för att kunna minska biltrafiken i regionen. Vi ser också positivt på den pågående utbyggnaden av nya Tvärbanan. Att förlänga den till Bergshamra och Universitetet skulle ge stadsdelen ytterligare en kommunikationsmöjlighet med Solna centrum men också skapa en anslutning till Roslagsbanan. Det är viktigt att de olika kollektiva pendlingsmöjligheterna knyts ihop.

Mälarbanan är en stor barriär mellan centrala Solna och Huvudsta. Det är beslutat att Mälarbanan ska grävas ner i Sundbyberg. Delvis överdäckning eller tunnellsättning bör användas även i Solna, åtminstone väster om Huvudstagatan.

Busstrafiken står för mycket av det finmaskiga kollektivtrafiknätet. När Solna växer, blir det tydligt att arbetet med att lägga ut busslinjer över staden behöver anpassa sig till de förändringar som sker i staden. Det gäller både vanliga linjer och närbussar som linje 952. Kollektivtrafikfält längs delar av Frösundaleden och Solnavägen och bussprioritering i trafiksignalerna kan öka framkomligheten för bussarna. Vi vill också tydligt bygga om och tillgänglighetsanpassa busstorget vid Solna centrum så att det fungerar än bättre.

Centerpartiet vill satsa på kollektivtrafik på vattnet med elektriska färjor. Utöver dagens linje från Solna strand mot Klara Mälarstrand vill vi pröva möjligheten för en linje från Brunnsviken/Bergshamra mot Ropsten och Lidingö.

- **Förläng nya tunnelbanan Odenplan-Hagastaden-Arenastaden mot Täby via Bergshamra och mot Fridhemsplan-Hornstull-Årsta-Älvsjö i Söder**
- **Förläng Tvärbanan mot Universitetet**
- **Utred möjlighet till överdäckning eller tunnellsättning för Mälarbanan**
- **Linjeöversyn över busslinjerna för att anpassa utbudet, särskilt i nya stadsdelar som Järvastaden och Arenastaden**
- **Kollektivtrafikfält och bussprioritering i trafikljus**
- **Tillgänglighetsanpassa busstorget vid Solna Centrum**
- **Kollektivtrafik på vatten med elfärja**

Vi vill att solna cyklar

Allt fler människor väljer cykeln som transportmedel. Det är oerhört positivt, både ur ett miljö och hälsoperspektiv, men det ställer också krav på säkerheten. Vi måste säkerställa att cyklister, gångtrafikanter och bilister kan samverka i trafiken. Centerpartiet har sedan förra valet framgångsrikt drivit cykelfrågor i kommunen. En cykelplan är under framtagande och vi i Centerpartiet vill nu avsätta minst 10 miljoner för förbättringar enligt cykelplanen under nästa mandatperiod. Vi vill se en fortsatt utbyggnad av cykelvägnätet, bättre vägvisning och förbättrat underhåll.

Kvaliteten på cykelvägarnas utformning varierar tyvärr – cyklister stannas flera gånger i följd vid stoppljus för att trycka på knappar, leds genom skymda kurvor eller nära väntande vid busskurer. Detta skulle aldrig accepteras av bilister. Vi vill införa begreppet cykelhuvudled i trafikplaneringen. Cykelhuvudleder är cykelvägar där cyklister smidigt ska kunna ta sig längre sträckor, anpassade för omkörningar och hög fart (upp till 30 km/h i medelhastighet), samt ingen eller endast väl anpassad rödljussignalering. Dessa åtgärder skulle öka framkomligheten på cykel både för Solnabor och för genomfartscyklister. Till att börja med bör de regionala cykelstråken få denna status och anpassas fysiskt. De regionala cykelstråken finns exempelvis utmed Solnavägen, E4:an, Enköpingsvägen, Bergshamravägen, Norrtäljevägen och Frösundaleden. I detta arbete är samarbete med andra kommuner viktigt. Cykelhuvudlederna bör vara regionala och genomgående. Vi ser också att det behövs ett samarbete med närliggande kommuner när det gäller vägvisningar/skyltning, heltäckande cykelkartor och felanmälning. Fler och säkrare parkeringsmöjligheter i kollektivtrafikläge behövs också samt bättre möjligheter att ta med sig cykeln på tunnelbanan och pendeltåget.

Att det planeras för cyklande redan vid byggplaner är för oss en självklarhet. Det måste finnas ett strategiskt jobb med cykelfrågorna i både detaljplaner och översiktsplaner. Det måste också finnas särskild kontroll ur ett gång- och cykelper-

spektiv av de trafikanordningsplaner som beskriver trafikpåverkan vid byggen. Olika projekt som initieras utifrån cykelplanen måste ha tydliga prioriteringsregler när det gäller genomförande. Det är också viktigt att det finns tydliga underhållsplaner och uppföljning av dessa. För att uppnå det föreslår vi att man har en cykelresurs på stadsbyggnadsnämnden på 25-50% som särskilt ansvarar för cykelfrågorna.

Solna är numer anslutet till låncykelsystemet, med fem stationer. Vi vill att de ska utökas och placeras på platser som önskas av de som bor och verkar i Solna. Centerpartiet vill även ha fler offentliga cykelpumpar som gör att det är lätt att hålla sin egen och låncyklarna i bra skick.

- Minst 10 miljoner till förbättringsinsatser för cykelnätet ur den kommunala budgeten
- Bättre vägvisning för cyklister
- Inför cykelhuvudleder i trafikplaneringen för bättre framkomlighet
- Bättre vattenavrinning och dagvattenhantering av gång- och cykelbanor
- Fortsatt utbyggnad av hyrcykelsystemet i Solna
- Fler offentliga cykelpumpar
- Inrätta en tjänst på 25-50% som ansvarig för cykelfrågorna

Gångtrafikanter

Även fotgängare ska ha möjlighet att röra sig säkert i trafiken. Det är viktigt att gångvägar och trottoarer är framkomliga även vintertid. Det minskar risken för olyckor och gör att alla vågar sig ut. Gångvägarna bör också vara tydligt markerade och skilda från cykelvägarna. Detta är en tillgänglighetsfråga inte minst viktig för äldre och barn. För att öka tryggheten är det dessutom viktigt att det finns god belysning längs med gångvägarna. Centerpartiet arbetar för att det byggs en gångbro vid Ålkistan för att underlätta för gående utefter Brunnsviken och som kan bli en naturlig länk till Hälsans stig.

- Väl fungerande vinterskötsel av gångvägar och trottoarer
- Gångbro vid Ålkistan

Biltrafik

Att Solna har många kontorsarbetsplatser är positivt för företagandet men skapar samtidigt stora miljöutmaningar genom all trafik som uppstår. Samarbetsprojekt med företagen om att minska bilpendlandet ska därför utökas.

Vi i Centerpartiet vill genomföra en övergripande trafikundersökning för att förutsättningslöst se vilka lösningar som passar Solna bäst. Vi ser positivt på att utreda trängselavgifter i Solna, gärna i samarbete med Stockholm samt Sundbyberg och andra närförorter. Ett sätt att minska privatbilismen är genom bilpooler. Bilpooler kan minska behovet att äga en egen bil – vilket stöds av kommunen redan idag. Vi ser gärna en utveckling med eldrivna bilar i bilpoolerna. Dessutom vill vi att kommunen underlättar för elbilar genom att sätta upp laddstolpar.

Speciellt fokus behöver läggas på Huvudsta. Varje dag passerar över 60000 fordon stadsdelen. Det är inte hållbart. För att få bättre luftkvalitet, ökad framkomlighet och inte minst bättre boendemiljö för människorna i området bör Huvudstaleden byggas i en lång tunnel med grönt tak. Vi vill även se en överdäckning av Bergshamraleden och i framtiden även delar av Frösundaleden samt användning av "tyst asfalt" på fler bullerstörda sträckor. Centerpartiet är positiva till bygget av Förbifart Stockholm. Förbifarten kommer avlasta den hårt trafikerade Essingeleden och bidra till minskade bilköer och ökad framkomlighet vilket förbättrar luftmiljön.

- Planera för minskad genomfartstrafik med bil
- Överväg trängselavgifter tillsammans med andra närförorter
- Överdäckning av Bergshamraleden
- Huvudstaleden i en lång tunnel med grönt tak
- Bygg Förbifart Stockholm
- Satsa på konceptet med bilpool, gärna med elbilar
- Verka för utbyggnad av ladd- och biogasinфраstruktur

Gör Solna grönare

Det är viktigt att kommunen har ett helhetsperspektiv i stadsplaneringen. Ska en ny stadsdel byggas ska alla aspekter beaktas. Kollektivtrafik och cykelvägar planeras in redan från början. Bostadsområden ska planeras på ett sätt så att avgaser och buller minimeras, eftersom ljud- och luftföroreningar är störande och en orsak till hälsoproblem. Barn är särskilt känsliga och utsatta. Vi anser att nybyggnationer ska ske mer på kommuninvånarnas, inte byggbolagens villkor. Förtätningar ska vara väl genomtänkta. Därför bör planeringen göras tillgängligare för medborgarna. Som en följd av detta kommer utformningen av stadsdelarna bli mer genomtänkt och utbyggnad av service med kommunikationer, dagis, skolor, vård, parker, idrottsplatser, LSS-boenden, möteslokaler och så vidare integreras bättre. Den nya grönplanen måste dessutom få större tyngd när man beslutar var och hur det byggs.

När vi planerar och bygger nya bostäder måste ledstjärnan vara att påverkan på vår miljö blir minsta möjliga. Därför vill vi värna och använda kommunernas rätt att ställa höga klimat-, energi- och miljökrav vid nybyggnation. Smarta lösningar för återanvändning, återvinning, avfallshantering, energibesparing och uppvärmning behövs. Ett miljöanpassat byggnadstänkande måste prioriteras och uppmuntras. Därför vill vi att kommunen även fortsatt ska miljöcertifiera sina egna byggen.

Centerpartiet i Solna är glada att parkeringsnormen, dvs. minsta antalet parkeringsplatser per lägenhet har sänkts till riktvärde mellan 0,7 och 1,1. Den har gjorts mer flexibel så att hänsyn tas till storlek på lägenheter, närhet till kollektivtrafik och service. Parkeringsnormen innehåller nu också behovstal för cykelparkeringar.

Centerpartiet i Solna vill bevara den stadskänsla som finns i Råsundaområdet och Skytteholm, och även sprida den till angränsande stadsdelar. Vissa områden ska dock tydligt pekas ut som gröna, bland annat södra Huvudsta och Västra skogen. Fler grönytor kan sparas genom att göra en riktad förtätning och kanske bygga höga men smala hus. Att bygga radhus på befintliga platta tak är en annan lösning vi gärna ser mer av. Centerpartiet i Solna vill ha ett mer levande Solna centrum. Vi föreslår att Centralvägen, Solna centrums södra sida, stängs av för biltrafik. Vi vill skapa ett mer välkomnande torg, en mötesplats med uteserveringar, lekytor för barn och underlätta för fungerande torghandel.

- Planeringen av nya områden behöver göras tillgängligare för medborgarna
- Solna ska ställa högre miljökrav på byggnader än nationella krav.
- Smarta lösningar för avfallshantering, energibesparing och uppvärmning
- Skapa goda boendemiljöer utan avgaser och buller
- Bevara och sprid stadskänslan i Råsunda
- Gör Centralvägen bilfri och skapa nytt levande torg
- Följ upp parkeringsnorm och parkeringsavgifter löpande

Bygg bostäder

Det är främst bostäder som behövs – inte kontor. Centerpartiet i Solna föreslår att man så ofta det går undersöker möjligheten att bygga bostäder hellre än kontor. Det ska finnas balans i bostadsbeståndet. Bostadsområden ska innehålla varierade storlekar och upplåtelseformer, till exempel småhus, ägarlägenheter, bostadsrätter och hyreslägenheter. Man måste ha chansen att välja hur man vill bo. Vi tror även att en större variation motverkar segregation. Centerpartiet vill verka för att unga får möjlighet till ett första boende, därför anser vi att kommunen ska ställa krav på att det byggs hyreslägenheter när exploateringsavtal skrivs för nya byggen där kommunen äger marken. När bostadsområden planeras ska det säkerställas att det finns en bra blandning av boende, arbetsplatser, service, kommersiella lokaler, möteslokaler och nöjen.

Självklart ska vi bygga men vi måste också bevara våra gröna lungor. Du som bor i Solna ska ha nära till en välskött och grön oas. Lika självklart ska alla hus, nya som gamla, vara miljöanpassade och därför vill vi göra en särskild satsning på att renovera befintliga äldre hyreshus. Områden med hus byggda på 50- och 60-talet är nu i behov av upprustning och inte minst energieffektivisering, samtidigt som de kan göras attraktivare.

- Bygg fler hyresrätter
- Utbyggnaden av Solna ska fortsätta, men ske på ett miljömässigt sätt.
- Utveckla den miljövänliga och hållbara stadsmiljön med närområden genom energisnåla byggnader, goda trafiksystem, mötesplatser och tillgängliga grönområden.
- Renovera och rusta upp i Signalistens områden från 50- och 60-talet för att skapa energieffektiva och attraktiva kommunala bostäder

Ett tryggt Solna

Centerpartiet arbetar för att det ska vara tryggt att leva och bo i Solna. Ett lokalt och brett engagemang är viktigt i det brottsförebyggande arbetet. En förutsättning för att lyckas med brottsförebyggande arbete är att människor och myndigheter samverkar. Det är allas ansvar att skapa en trygg närmiljö.

Centerpartiet vill att kommunen genomför en trygghetsundersökning om hur solnaborna upplever tryggheten i Solnas alla stadsdelar. Vi ska fortsätta med översyn och upprustning av gång- och cykelvägar, så man känner sig säker på kvällar och nätter. Belysning vid gångvägar och i gångtunnlar ska fungera och vara energieffektiv. Det är också viktigt att det finns ett väl fungerande felanmälningsystem med synlig uppföljning. Parker och andra platser ska vara planerade på ett tryggt sätt. Vid all planering ska säkerhetstänkandet finnas med. Vi vill se fler trygghetsvandringar i hela Solna med förstärkt medverkan av lokalt boende för att fånga upp de boendes åsikter.

- Parker och gångvägar ska vara planerade med trygghet i åtanke
- Belysning av gång- och cykelvägar ska vara väl utbyggd och energieffektiv

JOBB, FÖRETAGANDE OCH TILLVÄXT

Företagande är grunden för tillväxt

Skapandet av nya jobb är grundbulten för hela samhällets utveckling; för jämlikhet, jämställdhet, välfärdens finansiering samt förebyggande av utanförskap och främlingsfientlighet. Eget arbete är fundamentalt för såväl frihet som trygghet för den enskilde. Sverige ska därför bli ett av världens bästa länder att starta och driva företag i och Solna stad ska symboliseras av att vi välkomnar entreprenörer och företagare.

Ökad företagsamhet står högt på Centerpartiets prioriteringslista. Vårt mål är att göra företagande till en lika naturlig sysselsättning som förvärvsarbete. Vi vill se ett företagsamt Sverige med många småföretagare, god tillgång på kapital och låga administrativa kostnader. För att nå dit behöver vi bland annat mindre byråkrati och mer serviceinriktade myndigheter.

- Mindre byråkrati och mer serviceinriktade myndigheter
- Positivare inställning till entreprenörer

Jobben finns i små företag

Små företag har den största potentialen när det gäller att skapa nya jobb, 4 av 5 nya jobb skapas i mindre företag. Om varje småföretagare vågade anställa ytterligare en personal skulle många nya arbetstillfällen skapas. Många av våra företagsfrämjande satsningar riktas därför mot just små företag. Det handlar generellt om lägre skatter, bättre förutsägharhet och mindre regelkrångel. Centerpartiet vill skapa förutsättningar för nya företag att etablera sig och för existerande småföretag att växa. Ett sätt att underlätta, är att upphandlingar förenklas och görs mindre i omfång, så att även små företag har möjlighet att lämna anbud. Centerpartiet vill satsa på kvinnors och ungdomars nyföretagande bland annat genom ett motivationsprogram för entreprenörskap, avknoppningsstöd och större möjligheter att driva företag inom offentlig sektor. Motivationsprogrammet ska vara en mötesplats och ett stöd för de som vill utveckla sina affärsidéer. Genom kartläggning av erfarenhet och kompetens ska man kunna få vägledning hur man kan jobba vidare med sin idé för

att våga ta steget att starta eget. Vi vill även ha rådgivning för småföretag så att de kan och vågar vara med i offentliga upphandlingar.

Centerpartiet vill starta ett hantverkshus i Solna, en byggnad där fåmansföretag inom hantverksbranschen får plats under samma tak med kontor, lager och en säker bilparkering. Att samla många små företag på en och samma plats ger möjligheter att bygga nätverk med andra hantverkare, få "arbetskamrater" och man kan gemensamt samverka om andra saker som behövs, till exempel bokföringshjälp eller tvätt av arbetskläder. Även andra småföretag kan ha nytta av att ha andra företag runtomkring sig, möjligheten att nyttja större tomma lokaler som företagshotell bör därför undersökas.

- Motivationsprogram och rådgivning för småföretag
- Hantverkshus i Solna

Ungdomar och jobb

Att få in en fot på arbetsmarknaden är inte det lättaste. Sommarjobb är en bra möjlighet för ungdomar att få en första kontakt med arbetslivet, det ger också möjligheter att knyta kontakter och få referenser inför framtida yrkesliv. Centerpartiet vill att Solna fortsätter den utökade satsningen på sommarjobb i form av sommarjobbsförmedlingen tillsammans med företag. Vi anser att man ska jobba mot att sommarjobben blir tre veckor långa för att ungdomarna ska få möjlighet att ordentligt komma in i arbetsuppgifterna.

Centerpartiet vill också fortsätta det aktiva arbetssättet för att motverka arbetslöshet bland ungdomar som finns idag. Solnamodellen vänder sig bland annat till unga som är inskrivna på Arbetsförmedlingens "Jobbgaranti för ungdomar". Deltagarna i Solnamodellen får studie- och yrkesvägledning, vuxenutbildning, personlig coaching och jobbmatchning med syfte att få ett arbete.

- Fortsatta satsningar på sommarjobb till ungdomar

BARNOMSORG OCH UTBILDNING

Ett Solna där alla barn utvecklas

Barn är olika, därför är det viktigt att det finns en mångfald av aktörer inom såväl barnomsorg som skola. Centerpartiets utbildningspolitik tar sin utgångspunkt i att varje barn, elev eller student ges möjlighet att kunna inhämta den kunskap hon eller han behöver för att nå sina mål – oavsett var i landet hon eller han bor och oavsett social eller ekonomisk bakgrund. Inom Centerpartiet tror vi på individens lust att lära och längtan att utvecklas.

Skolans olika miljöer ska inbjuda till trygghet och lust att lära. Miljön är viktig för att elever och personal ska trivas. Underhållet av skolorna har varit bristande och det är oacceptabelt. Upprustningar har påbörjats och vi i Centerpartiet vill fortsätta förbättra och genomföra omfattande renoveringar där detta krävs. Det är oerhört viktigt att man i fortsättningen har tydliga underhållsplaner och kontinuerligt sköter underhållet, allt annat är kapitalförstörelse. Barn och pedagoger måste ha en god inomhusmiljö.

Barn och unga är känsligare för farliga kemiska ämnen. Centerpartiets mål att nå en giftfri vardag har därför förskolor och skolor som högsta prioritet. Vi måste säkerställa att våra livsmedel och vattnet vi dricker är säkra, att textilier vi köper in till kommunen inte innehåller antimögelmedel, att barnleksaker inte innehåller bisfenol A, att suddgummin i skolan inte innehåller ftalater och att vi i kommunens verksamheter inte vistas i en miljö där golvmattan innehåller gifter. Likaså att våra barn i våra förskolor leker i säkra lekmiljöer som inte har slippers, gamla däck eller gammal elektronik på lekplatser/lekmiljöer.

Barn behöver också en stimulerande utemiljö. Därför vill vi att alla Solnas skolor och förskolor på sikt ska ha Gröna skolgårdar. Konceptet Gröna skolgårdar handlar om att mer varierade och grönskande skolgårdar skapar en kreativ utemiljö som stimulerar barnen till att röra på sig mer utomhus. Syftet är också att använda sig av utemiljön i undervisningen och övrig verksamhet på skolorna. Skolgårdar ska utgöra en pedagogisk resurs och betraktas som ett kompletterande klassrum som stimulerar barns och ungdomars olika intressen och förmågor. Dessutom vill vi plantera växtlighet på plank runt våra förskole- och skolgårdar för att minska partiklarna från trafiken.

Centerpartiet vill under kommande mandatperiod säkerställa att alla barn och unga får mat enligt miljöstyrningsrådets krav. Det innebär att maten lagas i mindre enheter vilket kräver att upphandlingarna görs i mindre enheter. Dessutom vill vi starta ombyggnationen av Solnas skolkök för att säkerställa god matlagning samt en kock i varje skola. Maten ska tillagas av klimatsmarta råvaror.

- Fortsatt upprustning av skolor, förskolor och idrottshallar
- Gröna skolgårdar
- Arbeta för giftfria förskolor och skolor
- Mat inom barnomsorg, skola och äldreomsorg ska vara tillagad på plats av klimatsmarta råvaror

Elevhälsa

Det är viktigt att barn som är i behov av stöd får rätt stöd och hjälp i större utsträckning. Barn med olika funktionsnedsättningar måste utredas för att se vilken hjälp de behöver. Elevhälsovården måste främjas. Vi vill att alla skolor har skolsköterska, kurator och specialpedagog i sina elevhälsoteam. Skolläkare och skolpsykolog ska också finnas tillgängligt för de elever som behöver detta.

Vi måste våga se och agera när vi möter barn som utsätts för fysisk och psykisk misshandel. Vuxna behöver se de barn som lever i familjer där missbruk förekommer. Detta åstadkommer vi genom att vidareutbilda personal inom skola och barnomsorg. Vi vill tillföra resurser så att all personal får kompetens att se barn som far illa beroende på sociala omständigheter. Ett stort ansvar vilar på personalen, som behöver känna att kommunen ställer sig på barnens sida. Tidiga insatser är av stor betydelse för de framtida möjligheterna för dessa barn. Under mandatperioden vill vi i Centerpartiet se över elevhälsosituationen på respektive skola genom ett nära samarbete med dem som arbetar i skolan.

Vi vill öka samverkan med samhällsviktiga funktioner som polis och brandkår i syfte att skapa naturliga kontakter med eleverna. Dessutom vill vi starta ett samverkansprojekt med pensionärer som elevstödjare i Solna där ett tiotal väljs ut per skola och där de deltar genom exempelvis sagoläsning, samtalsgrupper, rastvakter eller att de bara äter lunch med barnen. Centerpartiet vill även att samarbetet med andra organisationer inklusive Solnas föreningsliv stimuleras. Det är också viktigt att barn och unga kan få hjälp och stöd utanför skolan. Därför är det viktigt att det i staden finns funktioner som ungdomsmottagningen.

Fysisk aktivitet och motorik har positiv inverkan inte bara på hälsan utan även på inlärning och koncentrationsförmåga. Därför anser vi att skolan ska erbjuda alla barn daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen.

- Utveckla elevhälsovården
- Mer resurser så att all personal får kompetens att se barn som far illa
- Ökat samarbete mellan politiker, personal, elever, vårdnadshavare och andra grupper
- Bevara ungdomsmottagningen
- Daglig fysisk aktivitet i skolor och förskolor

Barnomsorg

Många föräldrar oroar sig för barnen i förskolan. Det kan exempelvis handla om stora barngrupper, mobbning, långa resor och dålig flexibilitet när det gäller tider för lämning och hämtning av barnen. Det absolut viktigaste är att barnomsorgen ska kännas trygg för varje barn och förälder. Därför ska gruppstorlekarna anpassas efter barnens behov och ålder.

För att pedagogerna ska ha möjlighet att se varje barn och ge dem det de behöver kan de inte vara för stora. Målet är att gruppstorleken ska följa Skolverkets tidigare riktlinjer. För att kunna hålla en god kvalitet i förskolan föreslår Centerpartiet att det görs en översyn av maxtaxan för de som tjänar allra mest.

Förskolan ska ge barnen en god grund för social utveckling och ett livslångt lärande. Därför är det viktigt att ha en utvecklad pedagogik med till exempel språkträning redan i förskolan. Det är också viktigt att barnen får vara kreativa samt träna motorik och rörelse. Vi vill även lyfta betydelsen av att barnen får lära sig miljötanke och hushållning med resurser. Här ser vi att Naturskolan i Överjärva kommer in som en samarbetspartner.

Centerpartiet i Solna vill att förskolor, pedagogisk omsorg och öppna förskolor ska finnas i de områden där barnen bor. Dessutom vill vi gynna mångfalden och välkomnar föräldrakooperativ och privata initiativ med olika pedagogisk inriktning. För oss är det viktigt att den enskilda människan har möjlighet att välja barnomsorgsalternativ. Därför är det också av stor vikt att bevara de öppna förskolorna.

Många Solnabor arbetar på kvällar och helger och har samtidigt små barn. Vi vill därför införa dygnis. Dygnis är ett barnomsorgsalternativ som möter familjens behov och önskemål genom att erbjuda barnomsorg på oregelbundna arbetstider.

- Mindre barngrupper och mer välutbildad personal i förskolan.
- Att förskolan ska ge en bra grund för barns sociala utveckling och ett livslångt lärande.
- Förskolor i närområdena där barnen bor
- Införa barnomsorg på oregelbundna arbetstider, Dygnis
- God tillgänglighet till öppna förskolor
- Kultur, rörelse och motorisk träning

Grundskola

Vi vill rusta våra barn och unga i hela Solna med kunskap. Kunskap ger individen självkänsla och Sverige konkurrenskraft. Centerpartiet vill ha en skola som möter hela skalan från den teoretiska begåvade till den praktiskt lagde, där alla ges möjligheten att lära utifrån sina förutsättningar. Centerpartiet vill arbeta främjande och långsiktigt.

Kontinuerliga uppföljningar av elevernas resultat och skyndsamma insatser för att hjälpa eleverna, har visat sig vara grundläggande för det fortsatta lärandet. Även lärarens kompetens och engagemang är faktorer som har inverkan på elevernas kunskapsutveckling. Centerpartiet vill stödja lärare att kompetensutvecklas, att få handledning och att det finns flera vuxna i skolan både på raster och i klassrummet. Det är mycket viktigt att det finns resurser och kunskap att möta alla elever, de som behöver utmaningar och de som är i behov av särskilt stöd på varje skola. Det ska finnas en handlingsplan för hur man på skolan tillvaratar särbegåvade barn så att de stimuleras att utveckla sina förmågor på bästa sätt.

Centerpartiet är för inkludering där det finns tillgång till speciallärare och klassläraren får handledning av specialpedagog eller andra i elevhälsoteamet. Inkludering innebär att alla elever inryms i skolans ordinarie undervisning, utan att särskiljas i en permanent undervisningsgrupp. Tillfälliga undervisningsgrupper beroende på ämne, olika undervisningsfaser och elevernas behov är en naturlig del i skolans organiserande av undervisningen. De barn som inte klarar av inkludering måste erbjudas en för dem mer anpassad skolvardag där förutsägbarhet finns inbyggt i miljön.

Solnas skolor behöver upprustas digitalt. En rejäl satsning på modern teknik för att kunna möta framtiden: kompetensutveckling av lärare och införskaffande av surfplattor och datorer för att undervisningen ska vara tidsenlig.

Duktiga lärare ger alla barn likvärdig chans att bli sedda och lyckas. Duktiga lärare ska ges möjlighet att påverka skolutveckling genom tjänster som förstelärare och lektorer. Lärare och rektorer ska ha stor frihet att lägga upp skolans arbete utifrån sina yrkeskunskaper och ingå i nätverk där skolor samverkar i undervisningsstrategier och bedömning. Det är också viktigt att lärare har hög kompetens och trivs i sin arbetsmiljö.

- Minst en specialpedagog på varje skola
- Tidiga insatser för elever i behov av särskilt stöd
- Ha individuell lönesättning som uppmuntrar goda skolledar- och lärarinsatser
- Att lärare som vill fortbilda sig ska stöttas av skolledningen
- Karriärmöjligheter i form av tjänster som förstelärare och lektorer

Gymnasieskolan

Centerpartiet i Solna vill utveckla Solna Gymnasium. Gymnasieskolan ska erbjuda en möjlighet för alla att utveckla sin egen potential och skapa en stabil grund att stå på innan arbetsliv eller vidare studier. Centerpartiet vill ge eleverna många vägar ut i arbetslivet och ge alla en ärlig chans att lyckas oavsett om det handlar om högskoleförberedande eller yrkesinriktade studier. Vi vill att alla ska garanteras möjlighet att läsa in grundläggande eller särskild behörighet för högre studier inom ramen för gymnasieskolan eller senare i livet inom exempelvis Komvux. Vi anser även att gymnasieskolan också har en viktig uppgift i att ge elever kunskaper om entreprenörskap, exempelvis via Ung företagsamhet (UF). Entreprenörskapet ska vara en naturlig del i skolan.

Det är också viktigt att genom studie- och yrkesvägledning koppla ihop skolan med arbetslivet. Vi vill främja nya metoder för att knyta kontakter så att vägen till arbetsmarknaden eller vidare studier blir lättare. Eftersom man lär sig olika sätt är det viktigt att utbildning ska kunna genomföras som praktik eller genom lärlingsplatser.

- **Alla ska garanteras möjligheter att läsa in grundläggande eller särskild behörighet för högre studier**
- **Möjlighet att genomföra gymnasieutbildning som praktik eller lärlingsplatser**
- **Stärkt studie- och yrkesvägledning**

ÄLDRE OCH VÅRD

Trygghet och valfrihet

Centerpartiet i Solna vill öka tryggheten för de äldre. Vi stödjer de äldres rätt att själva få välja vårdföretag exempelvis via lagen om valfrihet (LOV). Det är inte alltid det lättaste att veta hur man ska välja, speciellt inte om du är äldre och inte van att leta runt på Internet och olika hemsidor. Därför vill vi införa äldreguider som hjälper de äldre att välja äldreboende om de så önskar.

Dagens pensionärer har ofta en god hälsa, är aktiva och vill känna sig delaktiga i samhället. Vi vill därför hitta moderna och trygga lösningar. En trygghet är att lättare få träffa en läkare när hälsan vacklar. Att minska läkares arbetsbörda kan vara att låta läkarsekreterare sköta administrationen, så läkare kan få mer tid att bota patienter. Det är också viktigt att det finns god tillgång till personal med geriatrisk kompetens. En annan trygghet kan vara att få hjälp med vardagliga sysslor som man kanske kan utföra själv, men bör avstå från på grund av risken att ramla eller skada sig. Därför är det viktigt att den fixarservice som solnabor över 65 har möjlighet att få finns kvar.

Centerpartiet i Solna välkomnar både offentliga, privata och kooperativa trygghets- och äldreboenden. Det ska vara möjligt att sköta sin omsorg som ett enmansföretag där kanske en anhörig är personal. Äldrepenng till hemtjänster är också ett önskemål för att vidga valfriheten. Men ökad valfrihet innebär också ett ansvar. För att säkerställa att alla äldre får det de behöver och har rätt till, vill Centerpartiet i Solna ha skärpt tillsyn av äldreomsorgen. Det ska finnas en uppföljning och kvalitativ granskning av alla som bedriver verksamhet inom området, såväl offentliga som privata. Vi vill också införa meddelarskydd i all äldreomsorg så personalen vågar rapportera brister.

Den valfrihet som idag gäller att välja vårdföretag ska även innefatta rätten att välja behandlingsform. Föredrar man välbeprövade alternativa behandlingsformer, till exempel akupunktur för smärtlindring, naprapati, motion på recept som alternativ eller komplement till skolmedicinen, ska man ha rätt att välja dessa.

- Inför äldreguider som hjälper de äldre att välja äldreboende
- Äldre ska få bestämma mer över innehållet i hemtjänsten
- God tillgång till geriatrisk kompetens på de ställen som erbjuder vård och omsorg till äldre
- Återinför läkarsekreterarna
- Kommuner ska tvingas betala tillbaka av egenavgiften om omsorgen har för dålig kvalitet

Äldreboende

Centerpartiet i Solna vill underlätta byggandet av särskilda trygghetsboenden och anpassade seniorboenden gärna med flexibla byggnadslösningar, som betyder att bostadsytan enkelt kan minska eller utökas beroende på behovet. Trygghetsboenden riktar sig till äldre som är för friska för äldreboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. Det krävs inget biståndsbeslut för att bo i trygghetsboende. Till skillnad från äldreboende ingår varken mat, service, omvårdnad eller sjukvård. Däremot är det ett krav att bostäderna ska vara funktionellt utformade, att boendet ska ha gemenskapslokaler för måltider, samvaro, hobby och rekreation samt personal/bovård på angivna tider. Skillnader mellan trygghetsboende och seniorboende är inte så stora. Åldersgränsen för att få flytta till ett trygghetsboende är dock ofta högre än för seniorboenden.

Ett sätt att öka trivseln för våra äldre inom alla typer av boenden är gemensamma utrymmen, aktiviteter, samvaro, näringsriktig och god kost. Äldre som kan, orkar och vill ska ges möjlighet att hjälpa till att förbereda mat, baka eller duka av bordet. Vi vill ha mötesplatser över generationsgränser i alla stadsdelar i Solna.

Det förekommer att äldre besvärar sig av ensamhet. Centerpartiet vill utöka väntjänst och volontärskap, till exempel hjälpa äldre att få komma utomhus, promenera eller kanske bara sitta ner och prata en stund. Vi vill att alla äldre över 85 år ska få hembesök av en handläggare från kommunen. Kommunen måste kunna erbjuda en basgaranti när det gäller utförande av tjänster och kvalitet. Vi vill också verka för ett förbättrat och utökat anhörigstöd. Anhöriga är en viktig resurs och de måste få erkännande och avlastning.

- Tillgången till trygghetsbostäder för äldre ska bli bättre.
- Förbättra maten och måltidsmiljön för de äldre.
- Stödet till anhöriga som vårdar närstående ska utvecklas.

Hemlösa

Kommunerna har ansvar för bostadsförsörjningen, det vill säga för att planera att det finns bostäder för alla i kommunen. Det är viktigt att kommunen ser till att det finns tillgång till sociala lägenheter. Vi vill också att kommunen ska fortsätta ha boendestödjare och arbeta aktivt för att se till att fastighetsägare ska ge sociala förturer. Psykisk ohälsa och missbruk är exempel på orsaker som kan påverka människors förmåga att hitta och behålla en bostad. Ett alternativ för att hjälpa människor som har ekonomiska svårigheter att behålla sin bostad är att skärpa lagstiftningen så att kommunerna börjar använda sig av möjligheten för Försäkringskassan att betala bostadsbidraget direkt till hyresvärderna om det finns "synnerliga skäl". Denna möjlighet finns redan idag men tillämpas i stort sett inte alls vilket gissningsvis grundar sig i bristande kännedom från kommunernas sida. Om hyran öronmärks så riskerar inte någon som har ekonomiskt bistånd eller bostadsbidrag att bli vräkt av ekonomiska skäl.

Det har på senare tid höjts röster för att kriminalisera tiggeri. Vi i Centerpartiet anser att det inte är en lösning. Istället riskerar problemen att sopas under mattan. Man ska arbeta med de bakomliggande problemen till att människor behöver tiggeri, inte jaga de utsatta personerna.

- Fortsatt stöd från stadens sida till utsatta grupper vad gäller boende
- Ingen kriminalisering av tiggeri

KULTUR OCH FRITID

Kulturen bygger broar

Solna behöver ett starkt och kreativt kulturliv. Centerpartiet vill att Solna ska bli känt även som en kulturstad. Möjligheter att uppleva kultur i olika former och möjligheter att delta i skapande ska finnas i hela kommunen. Därför är tillgången till mötesplatser så viktig. Öppna mötesplatser, tillgängliga för såväl föreningslivet som privat initiativ ska finnas i alla kommundelar. Offentliga lokaler, till exempel skolor, ska öppnas upp och kunna hyras ut kvällstid och under helger på ett enkelt sätt. Vi föreslår att det inrättas ett system där det finns information om vilka lokaler och idrottsanläggningar som finns, var de ligger samt möjlighet att boka dem.

- Mötesplatser i alla stadsdelar – fler möteslokaler för föreningar
- Ett bokningssystem för lokaler och idrottsanläggningar

Kulturskolan

Kulturskolan bedriver ett mycket viktigt arbete för att erbjuda kommunens barn och unga möjlighet att utveckla sin kreativa förmåga. Att få arbeta med känsla och uttryck genom att musicera, dansa eller spela teater ger inte bara en bra gemenskap, det stärker också självförtroendet och självkänslan. Kulturskolan har kurser inom musik, dans, teater, bild och skrivande. Det är viktigt att den kan behålla både bredd och spets i utbudet av kurser och kompetens bland personalen.

Att barn och unga får tillgång till kultur och skapande i skolan är viktigt, speciellt för barn som annars kanske inte kommer i kontakt med kulturella upplevelser. En förändring gjordes under den gångna mandatperioden så att skolan nu måste beställa tjänster av Kulturskolan. Detta för att renodla olika uppdrag. Denna förändring bör noggrant följas upp i syfte att säkerställa att utbudet av kultur i skolan inte minskar.

- Behålla bredd och spets inom utbudet av kurser och personalens kompetens
- Uppföljning av utbudet av kultur i skolan

Föreningsliv

Ett rikt kulturliv bidrar till möten mellan såväl generationer som möten mellan människor med olika kulturbakgrund. Kulturen kan genom det egna skapandet ge identitet och mening.

Utöver det rika föreningslivet i Solna har också folkbildningen en viktig plats att fylla. Studieförbundens verksamhet bidrar till ökad bildning men ger också möjligheter till viktiga sociala kontakter. Båda faktorerna är viktiga för att upprätthålla en god folkhälsa. Stödet till folkbildningen bör därför återinföras.

Även den som inte är engagerad i en förening kan bidra till att ordna viktiga fritidsaktiviteter. Kommunen ska uppmuntra egna initiativ och upplåta lokaler till olika aktiviteter. Centerpartiet vill införa "snabba slanten", där den som vill ordna aktiviteter, exempelvis disco, konserter, innebandyturnering eller liknande har möjlighet att söka en mindre summa i stöd.

- Stärk föreningsliv och folkbildning
- Snabba slanten – en särskild möjlighet till stöd för den som vill ordna en särskild aktivitet, oavsett om man är föreningsaktiv eller inte

Bibliotek

Solna har idag två bibliotek. Ett problem för biblioteken är att deras värde inte är så lätt att mäta i pengar. Vi i Centerpartiet anser att de fyller en mycket viktig funktion, inte bara som källor till folkbildning och läskunnighet utan även som mötesplatser. Forskning visar också att de spelar en viktig roll för integrationen. Vi anser därför att det är viktigt att behålla våra två bibliotek och att de ska ha generösa öppettider.

Att få uppleva kultur i olika former i skolan berikar hela livet. Solna har många förskolor och skolor, både privata och kommunala. Tyvärr saknas fungerande skolbibliotek på många håll. I nya skollagen står att alla skolor ska ha tillgång till skolbibliotek och för att kravet ska vara uppfyllt räcker det inte med att vid behov besöka ett bibliotek i samma kommun. Centerpartiet vill därför satsa på ett samarbete mellan skolorna och biblioteken i form av en bokbuss, där inte minst barnen i kommunens skolor och förskolor kan få hjälp att hitta bra böcker. Bokbussen skulle även kunna trafikera äldreboenden och stadsdelar som inte har bibliotek.

- Solna ska ha två bibliotek med generösa öppettider
- Samarbete mellan biblioteken och skolan i form av en bokbuss
- Bokbuss som trafikerar äldreboenden och stadsdelar utan bibliotek

Idrott

Solna är en framgångsrik idrottsstad, det har betydelse på flera olika plan. Idrotten är viktig för folkhälsan men också för jämställdheten och integrationen i samhället. Definitionen av vad som räknas som friskvård bör breddas så att även till exempel golf och ridning räknas som friskvård.

De olika idrottsföreningar som finns i kommunen spelar en stor roll för att skapa gemenskap och främja hälsa, och har därför en viktig samhällsfunktion. Centerpartiet vill att idrottens medel ska delas lika mellan tjejers och killars idrottande. Tjejers idrottande måste få mer stöd. Ett exempel är ridsporten som engagerar över 500 000 personer i Sverige, varav 85 % är kvinnor och flickor. Dessutom vill vi säkerställa att tider i våra idrottsanläggningar fördelas jämt mellan könen. Det behövs även en långsiktig plan för underhåll av våra idrottsanläggningar.

Goda vanor grundläggs tidigt, att uppmuntra barn och ungdomar att röra på sig och fortsätta med idrott och motion är därför betydelsefullt. Centerpartiet vill att det ska finnas möjligheter till spontanidrott i form av fotbolls-, basketplaner, skateparker, isar med mera, på olika platser runt om i staden. Att dessutom bygga utegym vid populära motionsstråk som till exempel Huvudsta strand och Hälsans stig ser vi som enkla medel att främja människors hälsa.

Skolan kan hjälpa till att uppmuntra barn och ungdomar att röra på sig och fortsätta med idrott och motion. Centerpartiet anser att barn i skolan borde få någon form av fysisk aktivitet varje dag, men att allt inte behöver ske inom ramen för idrottsämnet. Idrott och hälsa i skolan borde breddas till att omfatta fler aktiviteter än tävlingsidrotter, exempelvis aerobics, capoeira, skateboard och klättring. Målet med idrottsundervisningen ska vara att lägga grunden för barns och ungdomars motionsliv, inte att de ska uppnå vissa idrottsprestationer.

- Stödja arbetet för ökad integration, jämställdhet och motverka diskriminering inom idrotten.
- Säkerställa jämställdhet inom idrotten både när det gäller fördelning av medel och tider i idrottsanläggningar
- Bättre underhåll av idrottsanläggningar
- Fler platser för spontanidrott
- Bygga fler utegym

JÄMSTÄLLDHET OCH LIKABEHANDLING

En liberal feminism

Centerpartiet är ett liberalt feministiskt parti. Jämställdhet ur ett liberalt perspektiv handlar om alla människors kamp för friheten att få vara den man är. Vi vill se ett Sverige där kvinnor och män har lika förutsättningar och möjligheter, där man är främst människa och inte kvinna eller man.

Jämställdhet är en demokratifråga, värderingar som syftar till jämställdhet ska genomsyra all verksamhet inom kommunen. Redan i förskolan är det viktigt med ett genusperspektiv, här grundläggs annars lätt skillnader mellan kön. Centerpartiet vill därför att jämställdhetsarbetet ska ta sin utgångspunkt i individen och vara ett naturligt inslag i förskolan, grundskolan, gymnasiet, högskolan/universitetet och på arbetsplatser.

Alla människors lika rätt och värde gäller inte bara frågan om jämställdhet. Centerpartiet har länge varit pådrivande i kampen för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners (HBT) likaberättigande. Centerpartiet anser att det behövs mer HBT-kunskap inom kommunal verksamhet. Personal från kultur- och fritidsförvaltningen har påbörjat en HBT-certifiering, på sikt vill vi att all personal ska certifieras.

- Att jämställdhetsarbetet ska vara ett naturligt inslag i förskolan, grundskolan, gymnasiet, högskolan/universitetet och på arbetsplatser.
- Att HBT-kompetensen inom kommunen ska öka genom certifiering av personalen

Tillgänglighet för alla

Vi ska ha ett samhälle som är tillgängligt för alla! Centerpartiet vill att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska betraktas som en diskrimineringsgrund och omfattas av diskrimineringslagstiftningen. Självklart ska kommunens verksamheter vara fysiskt tillgängliga för alla, det gäller kultur- och fritidsverksamhet, skola och all annan kommunal verksamhet.

Alla ska ha möjlighet att påverka sin egen situation. Om man har en funktionsnedsättning är det viktigt att den hjälp och det stöd man får är anpassat efter individens behov. Därför vill vi ge människor med funktionsnedsättning ökade möjligheter att bestämma över innehållet i stöd, hjälp och service.

- Ge människor med funktionsnedsättning ökade möjligheter att bestämma över sitt stöd, sin hjälp och sin service.
- Göra vardagen för människor med funktionsnedsättning genom god samhällsplanering, till exempel genom tillgänglig kollektivtrafik.
- Att tillgången till den vanliga arbetsmarknaden för människor med funktionsnedsättning ska blir bättre.

Det mångkulturella samhället är en tillgång

Det är positivt att människor från olika delar av världen kommer till Sverige. Det bidrar till social, ekonomisk och kulturell utveckling. En nyckel till lyckad integration är möjligheterna att komma in på bostads- och arbetsmarknaden. Det är samtidigt viktigt att det finns god tillgång på hyreslägenheter, eftersom en nyanländ ofta har små möjligheter att köpa en bostadsrätt. Egen inkomst leder till gemenskap, stärkt självförtroende och en känsla av tillhörighet. Vi måste därför både arbeta mot diskriminering och för fler jobb. På arbetsplatser och i föreningar skapas dessutom naturliga kontakter mellan människor. Föreningslivet bidrar till kontakter och gemenskap mellan människor varför också samverkan mellan olika föreningar bör uppmuntras. Solna ligger idag i framkant vad det gäller integration av nyanlända. Det gör vi på grund av det goda företagsklimatet, aktivt arbete med att minimera hinder för att nå arbetsmarknaden och genom att stärka individers kompetens i syftet att kunna matcha arbetssökande mot det som efterfrågas bland företagen. Centerpartiet vill dessutom öka rörligheten på arbetsmarknaden. En flexiblere arbetsrätt skulle gynna dem som idag har svårast att komma

in på arbetsmarknaden som unga och utlandsfödda.

Det är tärnande och påfrestande att inte fort nog kunna integrera sig i samhället. Solna erbjuder alla nyanlända samhällsin-
troduktion som handlar om hur det är att leva och bo i Sverige. Det är också viktigt att man snabbt får lära sig språket som
nyanländ. Undervisningen i svenska för invandrare (Sfi) ska ske på ett sätt som är anpassat till individens förutsättningar
och hålla god kvalitet. Personer som från sitt hemland har en utbildning eller erfarenhet från ett specifikt yrkesområde ska
kunna läsa Sfx, en svenskundervisning med fokus på yrkesspråket. Sfx ger också en möjlighet att lära sig hur arbetsmark-
naden och ens yrke fungerar i Sverige. Syftet är att förkorta tiden till arbete eller eget företagande. Det är också viktigt
att den som har en utländsk utbildning snabbt kan få den validerad i Sverige. Centerpartiet vill att de som önskar starta
egna företag erbjuds kontakt med etablerade företagare. Den som är mentor bör kunna få stöd och utbildning.

- Sfi-utbildningen ska vara individanpassad och kvalitetssäkrad
- Personer med utbildning eller erfarenhet från ett specifikt yrkesområde ska kunna läsa Sfx
- Snabb validering av nyanländas utbildning
- Uppmuntra ökad samverkan mellan invandrarföreningar och övrigt föreningsliv
- Utbildning, som kan kombineras med arbete, företagande eller praktik, ska snabbt erbjudas alla nyanlända
- Mentorskap för de som vill starta företag

Ensamkommande flyktingbarn

Solna är mottagningskommun för ensamkommande barn som kommer till Sverige. De barn som kommer har ofta trau-
matiska upplevelser med sig och behöver stabila vuxenrelationer som kan hantera barnens omständigheter. Vi anser att
ensamma flyktingbarn ska få komma till värdfamiljer direkt. Barnens bästa ska stå i centrum.

- Ensamma flyktingbarn ska få komma direkt till värdfamiljer

STADENS EKONOMI OCH ORGANISATION

Sund ekonomisk politik

Centerpartiet vill bedriva en långsiktigt sund ekonomisk politik. Allt som Solna stad finansierar ska vara av god kvalitet,
miljömässigt hållbart och kostnadseffektivt. Centerpartiet vill se verksamhet både i kommunal regi och av privata aktörer
med och utan vinstintresse. Det viktiga är inte vem som driver skolan eller hemtjänsten; det viktiga är kravet på en fullgod
kvalitet. Kommunens verksamhet ska inriktas på kommunal kärnverksamhet och inte konkurrera på den öppna marknaden
med privata entreprenörer eller ideella sektorn. Vi ser i det sammanhanget positivt på att driften av Friends Arena har
lagts ut på ett privat företag.

Det är viktigt att kommunens kärnverksamhet inte är beroende av engångsintäkter som försäljningar, avkastningar från
finansiella placeringar eller vinster från kommunala bolag utöver den ränta man kan förvänta sig få tillbaka från sitt bor-
gersåtagande för bolagen. Försäljning av mark eller andra kommunala tillgångar ska inte finansiera löpande verksamhet
inom kommunen.

Centerpartiet vill se kommunala bolag som är långsiktigt hållbara, och vi motsätter oss att stadens bolag i första hand ses
som en inkomstkälla för kommunen. I stället vill vi se satsningar för att utveckla dem till långsiktigt ekonomiskt sunda
företag.

- Kommunens verksamheter ska vara av god kvalitet, miljömässigt hållbara och kostnadseffektiva
- Ekonomi i balans, kärnverksamhet ska inte finansieras av försäljningar
- Välskötta kommunala bolag

Upphandling

I kommunens egna upphandlingar ska miljöhänsyn tas. Vi vill också att de upphandlingarna som görs utformas så att småföretagare och lokala företag har möjlighet att delta och inte bara stora nationella företag, exempelvis genom möjlighet till delupphandling. Vi tror att detta på längre sikt kommer minska kostnaderna och öka konkurrensen inom de offentliga upphandlingarna. Centerpartiet vill också att upphandlingarna ska utformas så att man upphandlar på kvalitet och inte enbart på lägsta pris. Ett livscykelperspektiv är självklart genom att kostnader för drift, underhåll med mera räknas med vid val av anbud.

Det är viktigt att man i offentlig upphandling ställer hårda krav på vad som ska levereras och vad det ska kosta. Men det är minst lika viktigt att de krav som ställs lätt kan följas upp. Dessutom ska samma krav som vi enligt svensk lag ställer på svenska företag, till exempel djurskyddskrav, arbetsskydd och miljökrav även ställas i de upphandlingar som görs och därmed gälla även utländska företag som deltar.

- Upphandlingar med miljökrav och ett livscykelperspektiv på kostnader
- Upphandlingarna utformas så att små och lokala företag har möjlighet att delta
- Upphandla på kvalitet inte pris
- Tydlig uppföljning av att de krav som ställs också följs av entreprenörerna

Organisation

Centerpartiet vill göra om i Solna stads organisation. Vi vill dela upp stadsbyggnadsnämnden. Det ska vara olika nämnder som sköter exploatering och underhåll/skötsel. Vi tror att det kommer förenkla, tydliggöra och dela upp roller mellan myndighetsuppgifter och förvaltningsorganisation. Det kommer också leda till att de viktiga underhållsuppgifterna får ett tydligare politiskt ansvar. Bygglovsärenden ska hanteras ihop med miljönämnden som en ren myndighetsnämnd.

Eftersom miljöfrågorna är övergripande vill vi i Centerpartiet att de ska genomsyra alla kommunens verksamheter och gälla både interna och externa utförare. De mål Solna sätter upp ska följa de 16 nationella miljömålen. Alla verksamheter ska i sin verksamhet planera för om och hur de kan bidra till de övergripande målen. För att leda miljöarbetet föreslår vi att införa en hållbarhetschef och ett miljöledningssystem t.ex. ISO 14001.

- Dela stadsbyggnadsnämnden
- Inför en hållbarhetschef och ett miljöledningssystem

Personalen en viktig resurs

Personalen är en av kommunens viktigaste resurser. Deras kunskap, intresse och engagemang är avgörande för att kommunens verksamhet ska fungera bra. Personalens kompetens tillsammans med medborgarnas synpunkter är viktiga i utformningen av all verksamhet. Det är därför viktigt att de har möjlighet till fortbildning. Vi vill fortsatt stödja och utveckla möjligheterna till utbildning och karriärsteg. Inom skolan sker det genom tjänster som förstelärare och lektor.

Personalen måste också må bra och känna sig trygga på sina arbetsplatser, så att de kan framföra kritik och ge förslag på hur verksamheten kan förbättras. Staden ska jobba aktivt för att minska sjukfrånvaron.

- Minska personalomsättningen på förvaltningarna
- Minskad sjukfrånvaro
- Fortsatt stöd och utvecklade möjligheter till utbildning och tydliga karriärstegar

Centerpartiet i Solna

Stadshusgången 2
171 45 Solna

Tel: 08-734 22 20
www.centerpartiet.se/solna

